

Sag C-723/22

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

24. november 2022

Forelæggende ret:

Oberlandesgericht München (Tyskland)

Afgørelse af:

24. november 2022

Appellant:

Citadines Betriebs GmbH

Appelindstævnt:

MPLC Deutschland GmbH

OBERLANDESGERICHT MÜNCHEN

[udelades]

KENDELSE

I sagen

MPLC Deutschland GmbH, [udelades] Wachenheim

- sagsøger og appelindstævnt -

[udelades]

mod

Citadines Betriebs GmbH, [udelades] Eschborn

- sagsøgt og appellat -

[udelades]

vedrørende krænkelse af ophavsretten »Wickie und die starken Männer, sæson 1, episode 3 (Der Donnergott)«

har 29. afdeling for civile sager ved Oberlandesgericht München (den regionale appeldomstol i München) [udelades] på grundlag af retsmødet den 24. november 2022 den 24. november 2022 afsagt følgende

kendelse:

- I. Sagen [udelades] udsættes.
- II. Den Europæiske Unions Domstol forelægges i henhold til artikel 267, stk. 2, TEUF og med henblik på fortolkningen af
 - artikel 3, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (herefter »direktiv 2001/29/EF«)

følgende spørgsmål til præjudiciel afgørelse:

- Skal artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29/EF fortolkes således, at denne bestemmelse er til hinder for en national bestemmelse eller sædvane, der lægger til grund, at tilrådighedsstilling af fysiske faciliteter, der muliggør eller bevirker overføring, såsom tv-apparater på et hotels værelser eller i hotellets fitnesslokale, udgør overføring til almenheden, hvis sendesignalet ganske vist også videreføres til de fysiske faciliteter via hotellets eget kabeldistributionsanlæg, men denne kabeltransmission sker lovligt på grund af en licens, som hotellet har erhvervet?

Præmisser:

Parternes tvist ved den forelæggende ret drejer sig om, hvorvidt sagsøgte som hoteloperatør har krænket retten til overføring til almenheden til en episode i tv-serien »Wickie und die starken Männer«, som sagsøgeren hævder at være indehaver af, derved, at denne på grundlag af udsendelsen på en offentligretlig tv-station kunne ses på tv-apparater, som sagsøgte stillede til rådighed på et hotelværelse og i et fitnesslokale, og som sagsøgte retmæssigt overførte sendesignalet til via hotellets eget kabeldistributionsanlæg på grundlag af en erhvervet licens.

1. Anførte EU-retlige forskrifter

a. EU-retten

Betragtningerne til direktiv 2001/29/EF er affattet således (uddrag):

(23) Dette direktiv bør medføre en yderligere harmonisering af ophavsmænds ret til overføring til almenheden. Denne ret skal opfattes bredt som omfattende enhver overføring til den del af almenheden, som ikke befinder sig på det sted, hvorfra overføringen finder sted. Denne ret omfatter enhver sådan form for trådbunden eller trådløs transmission eller retransmission af et værk til almenheden, herunder udsendelse i radio og tv. Denne ret bør dog ikke omfatte andre handlinger.

(27) Den blotte tilrådighedsstillelse af fysiske faciliteter, der muliggør eller bevirker overføring, udgør dog ikke i sig selv overføring i henhold til dette direktiv.

(32) Direktivet indeholder en udtømmende opregning af undtagelser og indskrænkninger til reproduktionsretten og retten til overføring til almenheden. Nogle undtagelser og indskrænkninger finder i givet fald kun anvendelse på retten til reproduktion. Listen tager behørigt hensyn til medlemsstaternes forskellige retlige traditioner, samtidig med at den tilsigter at sikre det indre markeds funktion. Det er ønskeligt, at medlemsstaterne anvender disse undtagelser og indskrænkninger på ensartet vis, hvilket vil blive vurderet i forbindelse med den fremtidige gennemgang af gennemførelseslovgivningen.

Direktiv 2001/29/EF bestemmer bl.a.:

Artikel 1

Anvendelsesområde

1. Dette direktiv vedrører retlig beskyttelse af ophavsret og dermed beslægtede rettigheder inden for rammerne af det indre marked særligt med henblik på informationssamfundet.

Artikel 3

Retten til overføring af værker til almenheden og retten til tilrådighedsstillelse for almenheden af andre frembringelser

1. Medlemsstaterne tillægger ophavsmænd eneret til at tillade eller forbyde trådbunden eller trådløs overføring til almenheden af deres værker, herunder tilrådighedsstillelse af deres værker på en sådan måde, at almenheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt.

b. Anførte nationale forskrifter

§ 15 i den tyske Urheberrechtsgesetz (lov om ophavsret, herefter »UrhG«) er affattet således (uddrag):

- (2) Ophavsmanden har endvidere eneret til at kommunikere sit værk til offentligheden i en ikke-fysisk form (ret til kommunikation til offentligheden). Retten til kommunikation til offentligheden omfatter navnlig:
1. retten til præsentation, udførelse og repræsentation (§ 19)
 2. retten til tilrådighedsstillelse for offentligheden (§ 19a)
 3. retten til radio- og tv-udsendelse (§ 20)
 4. retten til kommunikation via billed- eller lydmedier (§ 21)
 5. retten til at kommunikere radio- og tv-udsendelser og til at stille dem til rådighed for offentligheden (§ 22).

UrhG's § 20 bestemmer:

Ved retten til radio- og tv-udsendelse forstås retten til at stille værket til rådighed for almenheden gennem radiofoni såsom lyd- og tv-radiofoni, satellittransmission, kabelradiofoni eller lignende tekniske midler.

UrhG's § 20b bestemmer bl.a.:

- (1) Retten til at videresende et udsendt værk i forbindelse med et program, som videretransmitteres samtidigt, uforandret og fuldstændigt (videresendelse), kan kun gøres gældende gennem et selskab til kollektiv forvaltning af ophavsrettigheder. Dette gælder ikke for:
1. rettigheder til et værk, som udelukkende udsendes på internettet
 2. rettigheder, som et radio- og tv-foretagende gør gældende vedrørende sine udsendelser.

UrhG's § 22 bestemmer:

Ved retten til overføring af værker til almenheden og tilrådighedsstillelse for almenheden forstås retten til at gøre radio- og tv-udsendelser og gengivelser af værket, som beror på tilrådighedsstillelse for almenheden, tilgængelige for offentligheden gennem skærme, højttalere eller lignende tekniske faciliteter. § 19, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

2. Hovedsagens faktiske omstændigheder

- a. Sagsøgeren, et uafhængigt, kommercielt selskab til kollektiv forvaltning af ophavsrettigheder efter tysk ret, har nedlagt påstand om, at sagsøgte, en hoteloperatør, forbydes at overføre en episode af tv-serien »Wickie und die starken Männer« til almenheden i form af radio- og tv-udsendelse via tv-apparater, som sagsøgte har opstillet på hotelværelser samt i fitnessområdet på sit hotel i München, såfremt signalet tilføres tv-apparaterne ved hjælp af coaxial- eller datakabler.

Søgsmålet er baseret på en hændelse den 17. november 2019 kl. 6.20, hvor X og yderligere tre personer som gæster så serieepisoden, som blev udsendt af en offentligretlig tv-station, på deres værelse på et tv-apparat, som var stillet til rådighed af hotellet. X så desuden episoden i hotellets fitnessområde.

Apparaterne var ikke blevet tændt af sagsøgte, og tilførslen af tv-signalet til apparaterne skete samtidig og uforandret via hotellets eget kabeldistributionsanlæg. Med henblik på videreudsendelsen via kabel har sagsøgte indgået omfattende licensaftaler med de tyske selskaber til kollektiv forvaltning af ophavsrettigheder.

Sagsøgte anser sig for berettiget til at stille de udsendelser, der udsendes i det frit modtagelige offentligretlige tv, til rådighed for sine gæster på tv-apparaterne på værelserne og i fitnessområdet på grundlag af den licenserede videreudsendelse via kabel.

Sagsøgeren er derimod af den opfattelse, at sagsøgte både med hensyn til de apparater, der er opstillet på værelserne, og med hensyn til det tv-apparat, som sagsøgte stiller til rådighed i fitnessområdet, begår en krænkelse af ophavsretten, idet sagsøgeren på grund af videretransmissionen af sendesignalet via hotellets eget kabeldistributionsanlæg griber ind i retten til overføring til almenheden. Det er efter sagsøgerens opfattelse ikke relevant, at sagsøgte har afklaret retten til videreudsendelse via kabel med selskaberne til kollektiv forvaltning af ophavsrettigheder.

- b. Den forelæggende ret hælder til at forstå de nationale bestemmelser i UrhG's § 22 og § 20b, stk. 1, sammenholdt med UrhG's § 15, stk. 2, nr. 3 og 5, som gennemfører artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29/EF, således, at den blotte tilrådighedsstillelse af modtageudstyr ved en overensstemmende fortolkning henset til 27. betragtning [til direktivet] ganske vist ikke kan ses som en overføring til offentligheden (jf. Domstolens dom ECLI:EU:C:2020:268, præmis 35 – *Stirn og SAMI mod Fleetmanager*, ECLI:EU:C:2006:764, præmis 46 – *SGAE*), men at der gribes ind i denne ret på grund af den forudgående videretransmission af signalet til modtageudstyret ved hjælp af hotellets eget kabeldistributionsnet

(Domstolens dom ECLI:EU:C:2006:764, præmis 42 – *SGAE* – ECLI:EU:C:2016:379, præmis 47 og 54 – *Reha Training*).

Begrebet »overføring til almenheden« omfatter to kumulative kriterier, nemlig en »overføring« af et værk og overførslen heraf til en »almenhed« (Domstolens dom ECLI:EU:C:2017:218 – *AKM*; ECLI:EU:C:2018:634 – *Renckhoff* ECLI:EU:C:2019:1111, præmis 61 – *Nederlands Uitgeversverbond*). Brugeren og dennes forsætlige handling spiller en afgørende rolle, når denne med fuldt kendskab til konsekvenserne af sine handlinger medvirker til at give sine gæster adgang til et beskyttet værk, navnlig hvis hotelgæsterne ikke eller kun vanskeligt ville have kunnet modtage det udsendte værk, hvis hotellet ikke havde foretaget denne handling (Domstolens dom ECLI:EU:C:2012:140, præmis 82 – *SCF*, ECLI:EU:C:2012:141, præmis 31 – *Phonographic Performance Ireland*, ECLI:EU:C:2017:456, præmis 26 – *Stichting Brein*).

En ren tilrådighedsstillelse af modtageapparater adskiller sig fra overføring, hvorved tjenesteydelsesleverandører bevidst sender beskyttede værker til deres kunder ved frivilligt at sprede et signal til TV- eller radiomodtagere, som de har installeret i deres etablerement (Domstolens dom ECLI:EU:C:2020:268, præmis 35 – *Stirn og SAMI mod Fleetmanager*, ECLI:EU:C:2016: 379 – præmis 47 og 54 – *Reha Training*).

- c. I den foreliggende sag anser den forelæggende ret det imidlertid for tvivlsomt, om det kan lægges til grund, at der er tale om »overføring« i henhold til de førnævnte principper, eftersom sagsøgtens adfærd ud over den rene tilrådighedsstillelse af modtageapparater blot bestod i en videresendelse af tv-signalet via hotellets eget kabeltransmissionsanlæg, som sagsøgte var berettiget til på grund af den uomtvistede licensering gennem selskaberne til kollektiv forvaltning af ophavsrettigheder. På grund af opsplittningen af overføringen til almenheden som omhandlet i artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29/EF i retten i henhold til UrhG's § 20 (»videresendelse«) og retten i henhold til UrhG's § 22 (»overføring af værker til almenheden«) forekommer det tvivlsomt, om det alt i alt er berettiget at konkludere ud fra en adfærd hos brugeren, som denne er berettiget til på grundlag af en licens som omhandlet i UrhG's § 20b, nemlig videresendelse via kabel internt på et hotel, at den pågældende havde forsæt til »overføring«, når den pågældendes adfærd i øvrigt kun består i tilrådighedsstillelsen af modtageapparater – hvilket ikke indgår i kriterierne.

Ganske vist argumenteres der i forbindelse med artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29/EF for, at det afgørende i forbindelse med overføringen principielt ikke er kildens retmæssighed eller uretmæssighed [udelades]. Dette forekommer imidlertid problematisk, fordi der i den foreliggende sag ville ske en særskilt bedømmelse af to aspekter af overføringen til almenheden i henhold til artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29/EF på baggrund af den fulde harmonisering af brugsrettighederne i direktivet, som også fastlægger det

bindende loft for dette beskyttelsesniveau (Domstolens dom ECLI:EU:C:2014:76, præmis 37, 40 [udelades]).

I den foreliggende sag er den forelæggende ret af den opfattelse, at der sker en overføring til almenheden, da et hotels gæster udgør et ret stort antal personer samt et til stadighed nyt publikum, da hotelgæster sædvanligvis udskiftes hurtigt såvel på værelserne som i fitnessområdet (Domstolens dom ECLI:EU:C:2006:764, præmis 38, 39, 42 – *SGAE*; ECLI:EU:C:2012:141, præmis 41, 42, 51 – *Phonographic Performance Ireland*).

Med nedenstående præjudicielle spørgsmål anmoder den forelæggende ret Domstolen om at fortolke artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29/EF. Dette skyldes, at den er i tvivl om, at det kan lægges til grund, at der er tale om en »overføring«, når brugeren af et beskyttet værk har licenseret retten til videresendelse via kabel i henhold til national ret, og den pågældendes adfærd i øvrigt kun består i tilrådighedsstillelse af modtageapparater:

Skal artikel 3, stk. 1, i direktiv 2001/29/EF fortolkes således, at denne bestemmelse er til hinder for en national bestemmelse eller sædvane, der lægger til grund, at tilrådighedsstillelse af fysiske faciliteter, der muliggør eller bevirker overføring, såsom tv-apparater på et hotels værelser eller i hotellets fitnesslokale, udgør overføring til almenheden, hvis sendesignalet ganske vist også videreføres til de fysiske faciliteter via hotellets eget kabeldistributionsanlæg, men denne kabeltransmission sker lovligt på grund af en licens, som hotellet har erhvervet?

[udelades]